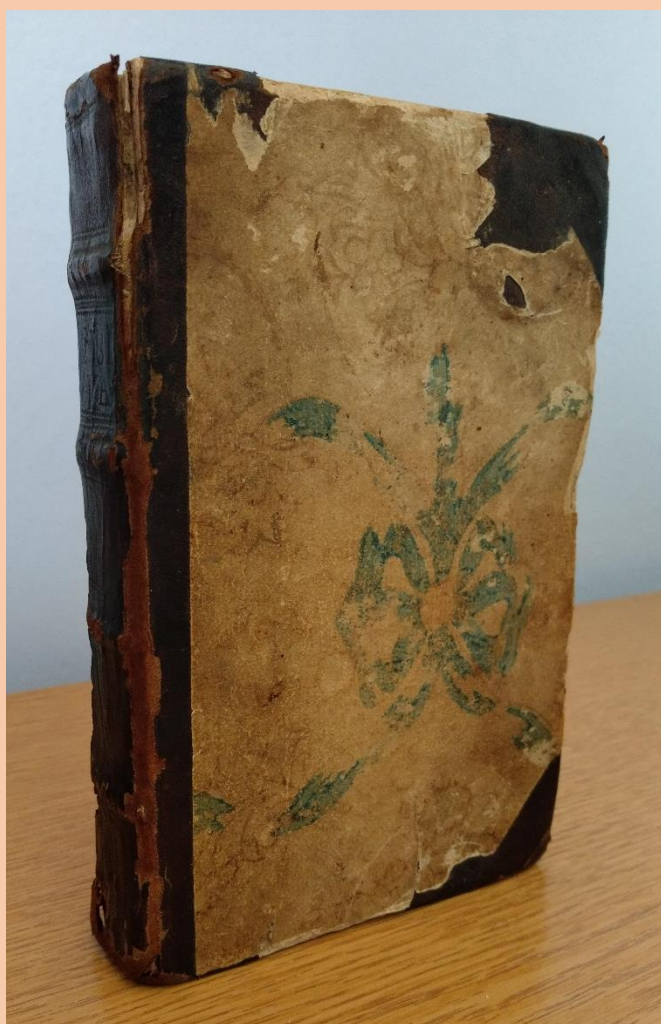

Szőnyi Irodalmi Tükör

2. évfolyam

Szőnyi Benjámín: Gyermekek fizikája (1774)

Szőnyi Irodalmi Tükör

**Irodalmi körkép a Szőnyi Benjámint Református Általános Iskola
2019/2020-as tanévről**

Szerkesztette: Sulyok Csaba

Lektorálta: Bacsáné Lévai Krisztina

**Fotók: Kádárné-Zsoldos Edit,
Pixabay.hu, Sulyok Csaba**

Hódmezővásárhely 2020.

Előszó

A megszokott módon vette kezdetét a 2019/2020-es tanév a Szőnyi Benjámin Református Általános Iskolában. Gyanútlanul teltek tanévünk hetei, hónapjai, mikor márciusban – derült égből villámcsapásként hatva – be kellett zárulnia az iskola kapuinak. Főleg a tanév végi példátlan intézkedések, az otthonainkból végzett digitális oktatás fényében kerülnek új megvilágításba mindennapi gondjaink, akadályaink. Márciusban osztálytermekké alakultak a nappalik, a gyerekszobák. A szemléltető anyagok nem a szertárakból kerültek elő, hanem a konyhákból, fürdőszobákból. A megszokottól eltérő, teherként ránk nehezülő körülmények azonban nem jelentették az oktató, szellemi munka feladását. Némi erőgyűjtés után, a lehetőségeket számba véve, eddig nem ismert módjai mutatkoztak meg az elmék és lelkek megszólításának.

Ha vetünk egy pillantást irodalmi alkotóink életútjára, számos esetet találunk, amikor krízishelyzetet voltak kénytelenek átélni. Gondoljunk csak József Attilára, Radnóti Miklóstra, Örkény Istvánra, Faludy Györgyre... és a sort folytathatnánk mindazokkal, akiket személyes élethelyzetük vagy a történelem viharai zártak a nehézség csapdájába. A félelem - esetükben is - alkotóenergiává akart és tudott változni, az utókornak hagyva az Esméletet, a Hetedik eclogát, a Lágerek népét vagy a Börtönverseket.

A gondok szorítása nélkül nem született volna meg Szőnyi Benjáminnak Mária Teréziához írt könyörgő verse 1753-ban, amikor Hódmezővásárhely megmaradásáért ragadott pennát.

„Nem kell ugyan gonoszt tenni hogy jó legyen,

De ha megtörténik, kik próbát tégyen.

Minden erőt s kedvet arra elő végyen,

Hogy a felkölt pártost érje hamar szégyen.”

(részlet a versből)

A Szőnyi Irodalmi Tükör a tavalyi évhez hasonlóan idén is megpróbálta összegyűjteni és az Olvasók elé tárni a Szőnyi Iskola jelenlegi és egykori tanulóinak, pedagógusainak egy-egy irodalmi témájú alkotását. Az akadályok minket sem tántorítottak el! Kívánjuk, az Olvasóknak, hogy töltekezzenek fel az írások által.

Sulyok Csaba

A valóságra tanító mesék

Biblioterápiás foglalkozáson jártunk a városi gyermekkönyvtárban

„**V**olt egyszer egy kövér ember. Úgy is hívták: Kövér Lajos. Roppant étvágyú ember volt ez a Lajos. Ha elment a közértbe, mindig öt kiló kenyeret vett, és abból két veknit el is rágcsált hazafelé. És ha elment a közértbe, mindig öt rúd párizsit vett, és abból kettőt el is majszolt hazafelé. És ha elment a közértbe, mindig öt liter tejet vett, és abból kettőt el is kortyolt hazafelé (...).” Így kezdődik Lackfi János Kövér Lajos és Sovány Laci című meséje, ami alapjául szolgált annak a - biblioterápiás részzel is gazdagított - foglalkozásnak, amin az 5/a osztályosok vettek részt a Németh László Városi Könyvtár és Pósa Lajos Gyermekkönyvtárban 2020. március 12-én. A mesében szereplő figurák helyzetén keresztül az önismeret, a megértés, a barátság mibenlétéről, és az egészséges életmódnak a fontosságáról folyt a beszélgetés, a játék. Feladatok épültek az egészséges és egészségtelen ennivalók, életmód szétválasztására, az oktatóterem interaktív tábláján ételeket kellett besorolni a megfelelő kategóriába. A Németh László emlékszobában pedig plakátok készültek, amelyeknek középpontjában ugyancsak az egészséges életmód állt. Köszönjük a színes foglalkozást Daru Évának és Vereczkei Györgyinek.

Amikor, maradványok
a hírvöl lehet máffá
öröfamiájokot, zse
va való élcseret, és min
Ezer képfest én is v
öl tudhatod fe'jegy
lkében, és be íróm e
eddig való folyafá
int adamer vrel z
gy gyermekreimer p
eleimer vnd.berese
al adjam, hogy meg k
és hol légyener igaz
ml' attu ddi

Sulyok Csaba

Papírra vethető gondolatok Meséljük!

Dora-Tóth Péter
A mi udvarunk

Belépve a kapunkon meglátom a bejárati ajtót.

Tovább sétálok, előre a garázs látszik. Rákanyarodok a járdára, bal oldalon van a lugas. A lugason átnézve meglátom a százszorszép ültetvényt. Haladok tovább. Jobb oldalamon a rozmarynkert, bal oldalon pedig a „gránát” tér látszik. Egyenesen látom a nagy almafát. A fatároló felé fordulok. Odébb ballagva két oldalamon a gumósvirág-kert és a „búz” tanya található. Most éppen Boldit, a kutyámat látom, amint felém fut, nem sokkal később „simit” kér.

A kertkapun átlépve a magaságyást pillantom meg először. Oldalra fordulva a pipimág tároló van előttem. Hátraarccal feltűnik előttem a „munka” örtrorony. Előrébb lépve már látom a tyúkólat, benne két veszekedő tyúkot. Közben hallok a kutyák ugatását. A paradicsomos ösvényen állok. A kert végében a kutyaház tűnik fel.

Amikor megyek vissza a házba, Boldi örömmel odafut, és „simit” kér. No, ezért szeretem ezt az udvart.

Turi-Kovács Barnabás
A holló álma

Egyszer volt, hol nem volt egy fekete holló, aki arról ábrándozott, hogy olyan szép szeretne lenni, mint a hattyú. Szeretett volna megtanulni úszni és ringatózni a tavon. Gyönyörű hófehér tollakról álmódzott. Egy nap találkozott az erdei tündérrel, elmondta neki a vágyát, és arra kérte, hogy változtassa át. Az erdei tündér elmondta neki, hogy Isten minden teremtménye úgy szép, ahogy van. Legyen büszke kivételes intelligenciájára, repülési tudására, kékesen fénylő fekete tollaira. A holló a tündér szavai hallatán elfogadta és szépnek látta önmagát. Nem akart többé hattyú lenni, boldogan élte tovább az életét.

Vata Luca
Az én tündérem

Az én tündérem egy nagyon jó szívű tündér. Úgy is szoktam hívni, hogy Tündi. Igaz, hogy nem szereti, ha úgy nevezzük, de ahogy említettem az előbb nagyon jószívű, és ezért nekem megengedte. Ezzel kapcsolatban mondom nektek egy titkot.

Éppen játszottunk a szünetben mikor egyszer csak becsöngettek. Bementünk környezet órára, és Imre bácsi kiosztotta a környezet dolgozatot. Mert éppen az energiatakarékosságból írtunk témazárót. Na, ott tartottunk, hogy Imre bácsi kiosztotta a dolgozatokat. Már hozzá kezdtünk a feladatokhoz, mikor megakadtam. Nem tudtam, hogy a

Amikor, maradványai
a hírrel lehet mássa
a családja, zse
ra való életet, és min
Ezer képezt én is v
öl tudhatod feljegy
kében, és be írnom e
eddig való folyófa
int adamerrel
gy gyermekeim
eleimre
al adjam, hogy meg
és hol legyenek igaz
való...

kupakot melyik szelektív gyűjtőbe dobjam. Egy ideig gondolkoztam, de nem jutott eszembe a megoldás. Aztán valaki belesúgott a fülembe:

- Mit nem tudsz?
- Ja hát tudom már, megkérdezem az én Tündikémet:
- Tündi! Ebben segíts kérlek! – Tündi azonnal megmondta a megoldást:
- Műanyag.
- Köszönöm. – nyomtam pusztit a homlokára.

A padtársam furcsálta is egy kicsit, hogy kivel beszélek. Sikerült őt meggyőzni azzal, hogy én szoktam magammal beszélgetni. Most már remélem, hogy elhiszitek, hogy milyen jó az én tündérem.

Verseljünk!

Vanderstein Sámuel Henrik
A világ városai (Városok újragondolva)

Itt van velem Európa,
London, Berlin ... Heuréka!
Erre van még Budapest,
Ki nem tudja ezt, buta lesz.

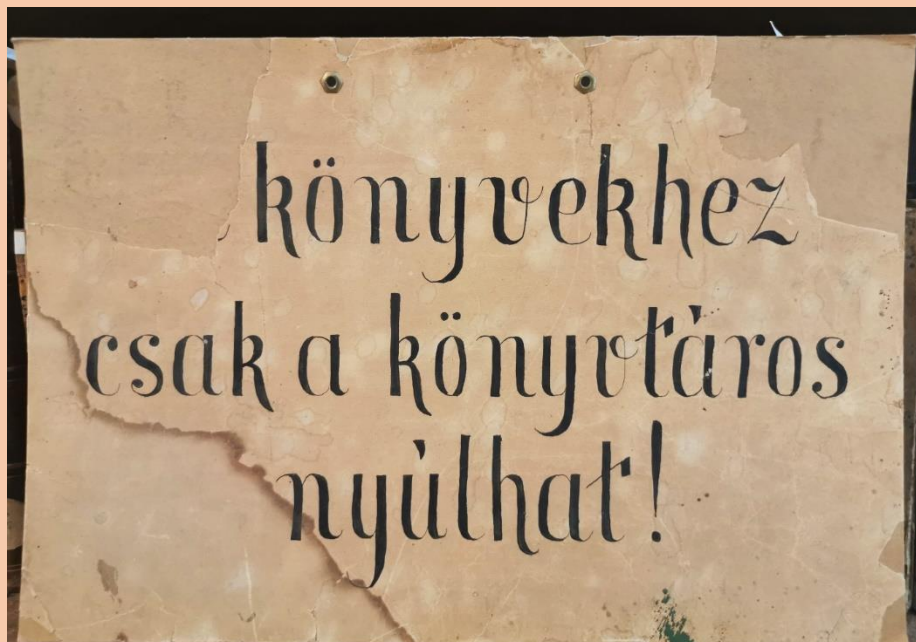
Gyerünk tovább nyugatra,
hol Amerika nyugtat ma!
Itt van New York, Ottawa,
Boston is ott van ma.

Gyerünk tovább Ázsia,
neki sem kell ránk várnia!
Tokyo, Moszkva, Peking,
e város rám tekint!

Azt hiszed ez csak ennyi?
Én sem tudom szinte mennyi!
Gondolkozz ezen te még,
ebből sosem lehet elég!

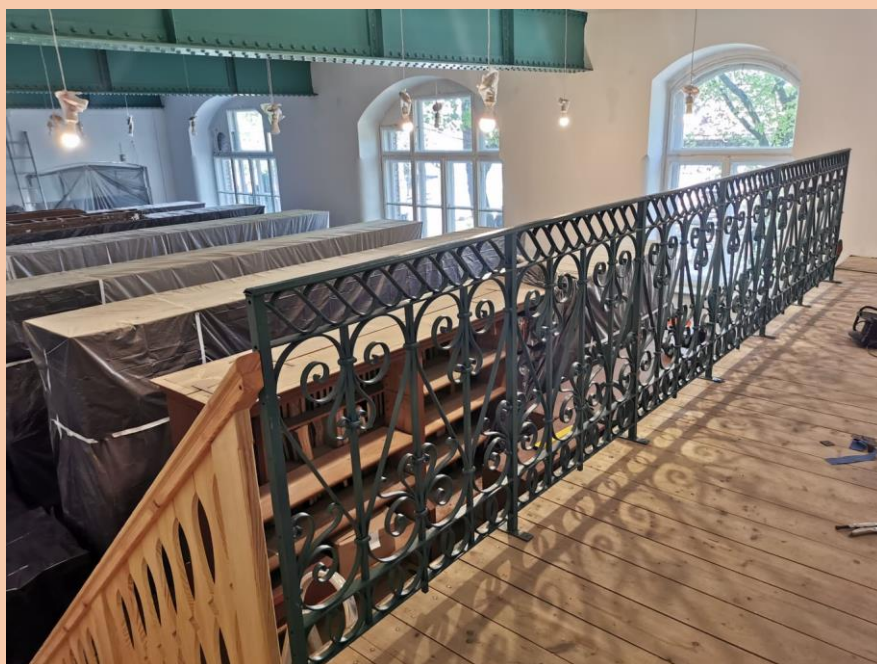
Egy csodálatos felfedezés

A Szőnyi Irodalmi Tükör tudomására jutott, hogy egy eddig nem ismert Szőnyi Benjámintól kézirat került elő a Bethlen Gábor Református Gimnázium könyvtárából. Az intézmény könyvtárosát, Kádárné-Zsoldos Editet kérdeztem a könyvtár jelenlegi helyzetéről, és a kéziratról.

Milyen rendszerező munka folyik most a Bethlen Gimnázium könyvtárban?

A gimnázium tanári könyvtárának rekonstrukciója utáni visszarendezés folyik jelenleg mintegy fél éves intenzív felújítás utolsó fázisaként. A tanári könyvtár egésze felújításra került, aminek köszönhetően szép világos tér, élhetőkönyvtár helyiség fogadja a látogatót. A polcokon a régikönyves állomány foglal helyet.

Amikor, maradványaira
a hírvöl lehet máffá
öröfamihijsolat, zye
va valo élcseret, és min
Ezer képfet én is v
öl tudhatod fe' jegy
lkében, és be íróm e
eddig valo folyafá
int adamer vrel z
gy gyermeimein p
eleimein vndkerese
al adjam, hogy meg k
és hol légyener igaz
vle' atthi ddi

Hogy kell elképzelni a megtalált dokumentumot? Mekkora terjedelmű?

A kézirat füzet formájú, vízjeles, öntött papírra íródott, 46 oldal terjedelmű, melyben kétféle szöveg található.

Valóban egy eddig teljesen ismeretlen szövegről van szó? Vagy a létezéséről lehetett tudni, csak a kézzelfogható dokumentum nem állt eddig a rendelkezésre?

Nem tudtunk róla, hogy van egy ilyen kézirat a gimnáziumban. A benne leírt történet egy valós személyről szól, az 1735-ös évektől mesélte misztikus látásának történetét Gál József, s országszerte csodás megtéréseivel nyerte meg magának a tömegeket. A kézirat kapcsán

érkezett jelzés Debrecenből, illetve Curgóról is, hogy van hasonló látásleírásuk, de még a jelenlegi járványügyi helyzet miatt nem volt mód a szövegek összehasonlítására.

Miről ír Szőnyi Benjámín a szövegben, egyáltalán mi a műfaja a megtalált írásnak?

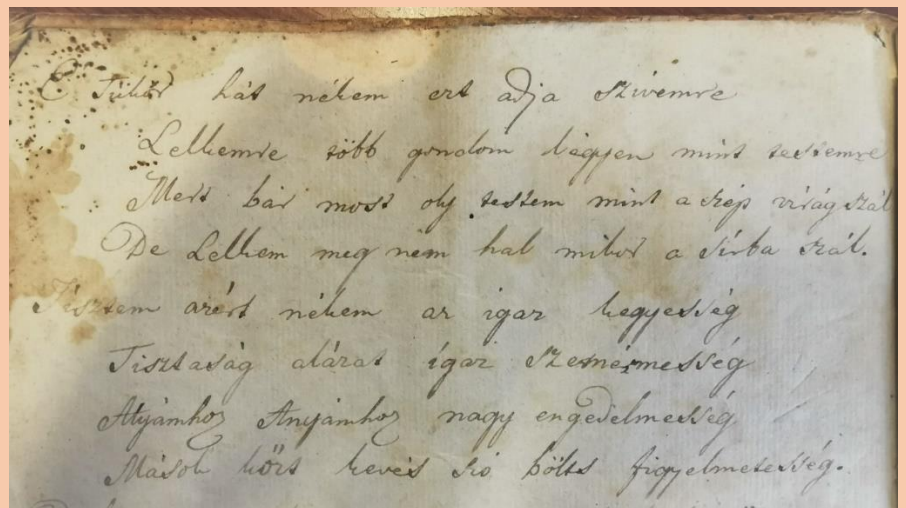
Az írás egy kecskeméti gulyáslegényről szól, aki katolikusként nevelkedett, majd egy tógátus diákkal hitvitába keveredik, s azon az éjszakán majd háromnapos látomás részese lesz, aminek hatására megvilágosodik, s úrvacsorát vesz magához, református hitre tér.

A földműves népelemeket, a kétkezi munkásokat szólította és nyerte meg magának ezzel Gál József, aki így mozgósított az akkor szerveződő parasztfelkelésekre.

A füzet hátuljában még van egy keresztény tükör is, ami szépen megírt református erkölcsi tanításokat tartalmaz. Ez valószínűleg az eredeti másolatnak nem része, Szőnyi munkája lehet.

Gondolatai napjainkban is élhető értékrendet sugallanak. Szép és elgondolkodtató.

*„E tükör hát nékem ezt adja szívemnek
Lelkemre több gondom legyen mint testemre
Mert bár most oly testem mint a szép virágszál
De Lelkem meg nem hal mikor a sírba száll.
Tisztetem azért nékem az igaz kegyesség
Tisztaság alázat igaz szemérmesség
Atyámhoz Anyámhoz nagy engedelmesség
Mások közt kevés szó bölts figyelmetesség.”*

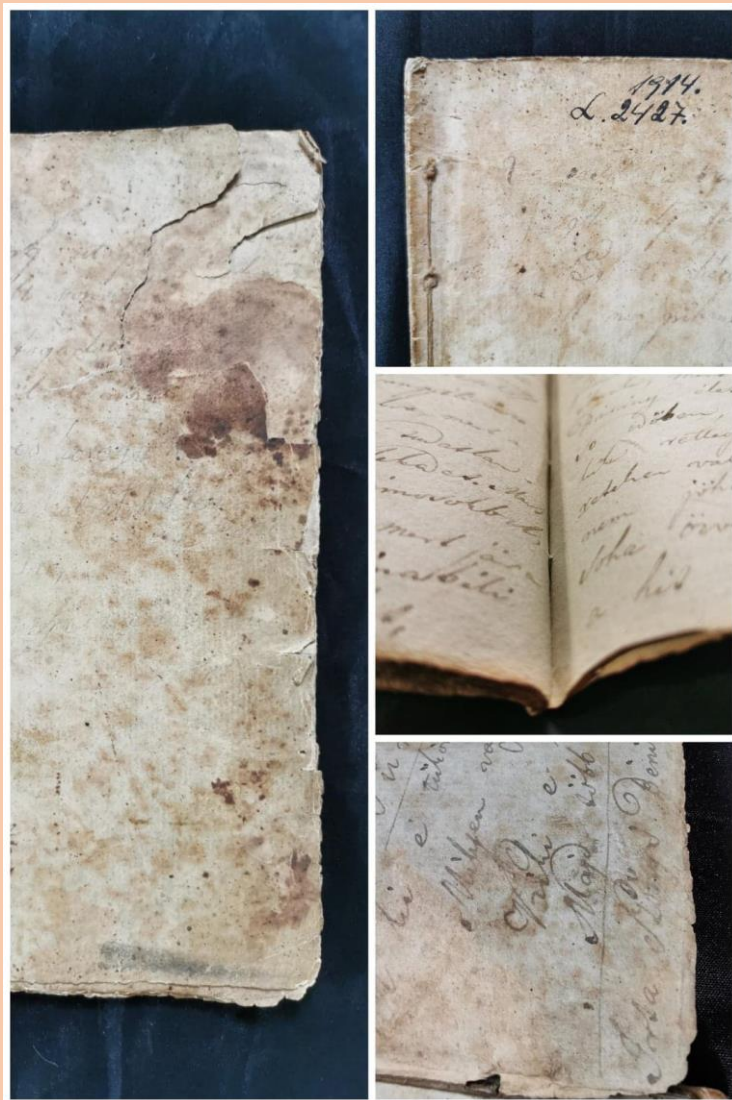
Mit lehet tudni a kézirat keletkezéséről?

A ráírt dátum 1793, de valószínűsíthető, hogy hamarabb keletkezett, írásképe nem arra utal, hogy Szőnyi Benjámín életének utolsó évében írhatta volna. Illetve a tartalma is inkább 1750 környékén volt aktuális, vagy még korábban.

Amíg, maradványokra
a hírvöl lehet mássa
örök famitájokot, zse
ra való élcseret, és min
Ezer képezt én is v
öl tudhatod fe' jegy
lkében, és be íróm e
eddig való folyafá
int adamerrel
gy gyermekeim
eleimre inditerese
al adjam, hogy meg
és hol legyenek igaz
való atyáid

Mi lesz a sorsa a dokumentumnak? Várható-e szélesebb körű publikálása?

Elsősorban restaurálásra lenne szükség a kézirat kapcsán, de remélhetőleg publikálásra is sor kerül majd. Most egy szakdolgozat kapcsán került feldolgozásra, átírásra.

Kádárné-Zsoldos Edit – Sulyok Csaba

„Így írunk mi” 10 éves jubileum

Repül az idő! 2020-ban már 10 éves lett az „Így írunk mi” (Költői szárnypróbálgatásaink néhány ékes darabja) című kis kötetecske. A versgyűjteményt a Szőnyi iskola 2009/2010-es tanévének ötödikeseinek versei töltik meg. Most a 2010-ben – Európai Unió támogatásból – megjelent kiadványt elevenítjük fel a Szőnyi Irodalmi Tükör lapjain néhány verset közölve a kötetből.

Csáki Máté **Elveszett kismadár**

Fenyő ágon, holdsugárban
Csak egy pici kismadárka
Épphogy látszik, reszket, árva,
De két bagoly megsajnálja

Vigyük haza, szeretgessük,
Kis szárnyait melengessük,
S majd ha már a lába bírja,
A szüleit megtalálja

Dóka Tamás **Cinege**

Télen jön a cinege,
Kedves madár, hiszed-e?
Megezi a magokat,
Dalával ékesíti napodat.
Etesd te is szorgosan,
Hadd daloljon boldogan.

Havas ágon szökdécsel,
Jöttömre ijedten felröppen.
Ne félj, kicsi cinege,
Magot hoztam, jöjj ide!
Kirákom az abrakot,
Mond egy kedves „Jó napot”!

Amikor, maradványai
a hírvöl lehet máffá
öröfamiájokot, zye
ra való életet, és min
Ezer répest én is v
öl tudhatod fe' jegy
lkében, és be íróm e
eddig való folyafá
int adamerrel
gy gyermekeim
eleimre inditerese
al adjam, hogy meg
és hol légyener igaz
való attól dől

Piros Hedvig
A hűsleges házőrző

Télen – nyáron gazdám gondoz,
Ezt én persze meghálálom.
Megvédem a háza táját,
Elkergetem a garázdát.
Szeretem, ha simogatnak,
Ha jó szóval babusgatnak.
Hangomat ha kiengedem,
Minden macska menekülhet!

Szőnyi Benjámín

A szivárványról

A Gyermekek fizikája kötet Más rövid kegyes elmélkedések részében olvasható Szőnyi Benjámín alábbi verse. A költő-lelkipásztor a tudományos eredményeket és a hitbéli meggyőződést ötvözi költeménybe a nyár egyik legpompásabb jelenségén, a szivárványon keresztül. Az alábbi vers az 1774-es pozsonyi kiadásból származik.

A' szép szivárványnak íve

A' Napnak ellenében,
Istenek mely csuda mive
A' setét fellegekben:
Annak szép kereksege,
Sok színű ékessége,
A' Napnak munkás festése,
Nincs festő, ki követhesse.

Annak díszes kerekségét
Festi kerekségével,
Sok szép színű ékességét
Sugárinak tüzével:
A' vízcseppekben ezek
Hogy légyenek ily színek:
Csuda, miként játszadoznak,
Töredeznek, 's hajladoznak. *refractio, re-
flexio*¹.

3. Vízre színeket festeni
Festék nélkül csak tüzzel,
Oly dolog, mely csak Isteni
Bölcs elmével és kézzel
Nagy csudánkra készülhet:
Isten csak maga tehet
Igy tüzet vízzel egyessé,
És kár nélkül elegyessé.

4. A' tűznek 'e szövetsége
E' szép Ívben a' vízzel,
Addig tart míg világ vége
Fel fog fordulni tüzzel;
Mert Isten' szövetsége,
Melyet Noéval szerze,
Eddig' 's nem tovább' tartó lesz'
Ekkor' tűz, vizet vesztő lesz'.

¹ fénytörés, visszaverődés.

Amár, maradványai
a kőről lehet válla
trő familiájokat, zse
ra való életet, és min
Ezer régezt én is v
öl tudhatod feljegy
lkében, és be írnom e
eddig való folyafá
int adamerrel
gy gyermekeim
eleimre indulás
aladjam, hogy meg
és hol legyenek igaz
ról otti dől

5. Többé szivárványt nem téssen

A' Nap tüze felleben;

De ennél sokkal szebb' lészen

Mind örökké az ében;

Mert az igazság' napja,

Szentek' szentének papja,

Ama' Királyi szék körül.

Szép szivárvány alatt örül. (Jel 4²)

² Jel 4,3 „És a ki üle, tekintetere nézve hasonló vala a jáspis és sárdius köhöz; és a királyiszék körül szivárvány vala, * látszatra smaragdhoz hasonló. * Ezék 1,28 (Szent Biblia. Budapest, 1990. 289-290. p.).

Sulyok Csaba

Bakos Béla Boldizsár bosszús nagykabátja

Bakos Béla Boldizsárnak
van egy kedvenc nagykabátja.
Hogy kedvenc? Csak sejtelem,
hisz kabátját mostohán hordja

Viszonyuk nem felhőtlen,
mindenki láthatja,
a kabát nyelvét ölti,
ha Boldizsár magára ölti.

Nem ok nélkül undok a nagykabát,
hisz viselője nem figyelte
panaszát, felsorolni is kínos,
a ruhadarab miért morcos.

Tócsában, ha játszott ujjá sárba, latyakba lógott,
zsebében kavics, cukor, szövetébe tolakodott,
bár néha jóakarók kimosták, ha megszáradt
előlről kezdődött a kabát-bánat.

A kabát a fogasokat messze elkerülte,
Boldizsár csak úgy az asztalra vetette,
elterült a kabát, mint a kiömlött tinta,
míg nem jött gazdája, és tovább vonszolta,

húzta a földön, prüszkölt, fanyalgott a kabát,
ahogy a porszemek kapaszkodtak rá,
Boldizsár ráült, míg cipőjét felhúzta,
majd belebújt gyorsan, le sem porolta.

Uzsonna közben, ha kilöttyent a tea
a nagykabát kéznél volt, azzal felitatta,
ha tüszentett Boldizsár vagy orrának
csöpögni támadt kedve, a kabát
porcikáiba lett az belekenve.

Ha kevés volt a szánkó, kétségbe csak a kabát esett,
Boldizsár azon csúszott, hemperedett,
mikor kerítésen másztak keresztül,
a rozsdás drót szúrta vezettül.

Emiatt a kabát lázadni kényszerült...

Egyik nap az osztály színházba indult,
a tanárnéni szólt, mindenki kabátba bújít.
Izgatottan lépték át a teátrum ajtaját.

„Csend legyen, csend legyen!” Szólt az utasítás.

Mutatták a portán, arra a ruhatár,
oda került most a sapka, kabát, sál,
nagy kupacban hever a sok holmi,
Boldizsár kabátja is oda fog bebújni.

Díszes fogasra akasztják, simogatják,
jól érezi magát a ruhatárban a kabát,
és kiterveli, hogy ijessze meg gazdáját:
elbújik egy sötét zugban, nehogy megtalálják.

Elrepült két óra, az előadás végére tapsot hozva.
Tódul ki a sok gyerek a teremből vidáman,
veszi fel kabátját Zsolti, Kinga, Mariann,
pörög a ruhatáros keze, mint a motolla,

Tanácsstalanul csak Bakos Béla Boldizsár áll,
elszontyolodva egy márványoszlopnál.
Nem látja sehol kedvenc kabátját,
míg az osztály lassan rendezi sorát.

A kabát a sötét zugból kikukucskál,
megsajnálja a pityergő Boldizsárt,
a tanárnéni megkérdezi, „hát hol a kabát?”,
megkeressük mindjárt azt a frányát!

Térül-fordul a ruhatáros, hol lehet a bujkáló,
Bakos Béla Boldizsáron bosszútálló,
előkerül végre a zugból a nagykabát,
Boldizsár öröme nem ismer határt.

Mintha új lenne, úgy veszi fel Boldizsár,
rájött, jobban kellene becsülnie ruháját!
Ha sárban játszik, most már felhajtja ujját,
kirázza zsebét, ha cukrot rejt bele Aladár.

Új akasztót is varratot a kabátnak Boldizsár,
ha nincs fogas, székre teríti ruháját,
zsebkendőt is tesz zsebébe, nem csak kavicsot,
azzal itatja a teát, csöpögő orrot.

A nagykabátnak nem tortúra a szánkózás,
suhán ő is boldogan, vigyáz rá Boldizsár,
a kerítésmászást is messze elkerülte,
a kabát így önbecsülését visszaszerezte.

Amikor, maradványaira
... a hírvöl lehet máffá
... ö familiájokat, zse
... va való életet, és min
... Ezer képeft én is v
... ol tudhatod fel' jegy
... kében, és be íróm e
... eddig való folyafá
... int adamer' vrel j
... gy gyermekeimre p
... eleimre ind' berese
... al adjam, hogy meg k
... és hol legyenek igaz
... v' att' d' d' i

Szónyi Benjámín

Sion Siralma

I mre Mihály professzor a 2018-ban, Szónyi Benjámín születésének 300. évfordulójára megjelent Szónyi 300 tanulmánykötet egyik dolgozatában a költő-lelképíztör Sion Siralma című versét veszi górcső alá. A tanulmány végén olvasható a Szónyi-költemény Rákosi Márton nagykárolyi kántor, tanító által másolt kézírata. Most ennek a kéziratnak a szöveggént digitalizált változatát közöljük versszakokba tördelve. Ez a kézirat Rákosi Márton theologiai gyűjteményében jelent meg (Nagykároly, 1767-1785), a másoló, Rákosi Márton 1784 július 22-én fejezte be a vers kéziratot kötetbe való bemásolását.

Miket tartalmazott még ez a kötet? Miért került bele Szónyi verse? Két egyháztörténeti művet és egy, a keresztény vallással foglalkozó tükröt találunk még a kötetben. Az összegyűjtött kéziratokat a protestáns hit védelme és az egyháztörténeti megközelítés kapcsolja össze. Rákosi Márton kortársa volt Szónyi Benjáminnak, valamint levélváltások tanúskodnak a hódmezővásárhelyi és a nagykárolyi református egyház jó kapcsolatáról.

A száz strófás vers a 17-18. századi protestánsüldözésre reagál, a jogfosztottság állapotát, a megkülönböztetést panaszolja el, ennek megfelelően a protestáns panaszirodalom része. A cenzúra miatt csak kéziratban terjedhetett, aminek következtében számos szövegváltozata jött létre.

Sulyok Csaba

Sion Siralma

avagy

A Magyarországban Lévő Helvetica Confessióhoz tartozó Ekklesiáknak alá-
zatos és bizodalmas Instántiája a kö-
nyörülő Fő Paphoz, az Úr Jézus Krisztus-
hoz, és ő általa az irgalmas Atyához, a
Szent Lélek Istennek segítségével, az örökké
áldandó Szent Háromság Istennek dicsősé-
gére, és azoknak, kik Sionban sírnak vi-
gasztalásokra.

Írattatott.

Szönyi Benjámin H. M. V.

Prédikátor által.

Le írat. N. Károlyban 1784dikben

die 22^a Julii

per me Martinum Rákosi

Cantor & Praeceptor Puellarum

Zsolt 69,20

Te tudod az én gyalázatomat, az én szégyenvallásomat
és szidalmamat, te előtted vagynak minden én ellenségim

Jer 11,20

De, oh Seregeknek Ura, igaz bíró, ki az ember-
nek veséit és szívet megpróbálsz, lássam meg a te
büntetésedet ő rajtuk, mert tenéked jelentettem meg
az én igyemet.

Jóel 2,17

A templomnak tornáca között és az oltár kö-
zött sírjanak a Papok az Úrnak szolgálói, s mond-
ják ezt: Légy kegyelmes Uram a te Népedhez, és
ne bocsássad szidalomra a te örökségedet, hogy a po-
gányok ő rajta uralkodjanak, hogy ne mondják a
Népek: Hol vagyon az ő Istenük?

Sion Siralma. Bizonytalan voltát világ állapotának dallamára

1. Hitünk fejedelme, Jézus egy előljárónk,
Elégtévő, esedező egy közbenjárónk,
Szívszakadva kérünk, esedezzél értünk
- - Mert rossz időket értünk 2Tim 3,1. angzad 8.
2. Az egy bűnön kívül a mi testünk te tested,
Testeddel lelkeddel, testünk 's lelkünk kerested,
Értünk sok lelki 's testi kint szenvedtél; ne vess el, ha megvettél.
3. Csak te vagy mi erős vitézünk fő hadnagyunk,
Mi pedig mint hangyák, erőtlen nép vagyunk,

Csak lelki nem testi vitézi fegyverünk, mi verőket nem verünk Péld 30,25

4. Uram e szívünknek szörnyű keserősége
Hogy nem pogány nemzet hitünknek ellensége:

Kikkel Istent félünk és királyt tisztelünk, azok vagynak ellenünk 1Pét 2,17; Zsolt 69,9

5. Kikkel egy hazánk van, egy szót, egy kenyeret észünk.

Kikkel egy nyelvünk van, nyelvekről sok kárt vészünk,

Kikkel egy haza törvényről hordoztatunk azoktól átkoztatunk Ézs 54,17

6. Kikkel egy pogányság, szomszédban van lakásunk,

Melytől egy formán volt régi gyakori romlásunk,

Oh jaj! A pogányság midőn nem kesergett,

Keresztény vérünk kerget ApCsel 8; Gal 4,29

7. Atyáink egyesek voltak a pogányságban

Mi fiaik vagyunk keresztény társaságban

Oh, ne légy véredhez, oh, ne légy! Ellenség, oh magyar kereszténység!

8. Kikkel szükség hozván hazánkat oltalmazzuk,

Éltünket, vérünket, pénzünket feláldozzuk,

Kikkel egy formán szolgáljuk királyunkat, üldözik vallásunkat.

9. Sok uraknak úgy mint magunkénak keresünk

A jóktól megváltván, szent hitünkért peresünk,

A magok adóját tőlünk meg kívánják

Istenét tőlünk tiltják Ézs 26,13

10. Akik te előtted viselnek ?sódokat,

Értjük a keresztény fejedelmi papokat

Tudod romlásunkra mint fűnek, szaladnak, búink tőlük áradnak.

11. Siratjuk sok hitünk cselédinek romlását,

Bánjuk keservesen sok jófelek omlását,

Szárnyuk a pásztor nélkül való juhokat, szentigéd nem hallókat.

12. Kik őrálló nélkül csak ő magukban ülnek,

Ha ketten vagy hárman nevedben egybegyűlnek,

Rajtok a kemény büntetés és siralom, oh keserves ártalom!

13. Kiknek imádságok vétek gyanánt tartatik,

E pedig oh, isten! Tőled nekik hagyatik

oh egek' e dolgon, oh! Csodálkozzatok, angyalok jajgassatok.

14. A pénzi birságok kiáltanak az égre,

Melyekkel sok árvák hajtának a misére,

E nagy erőltetés a földet ingatja, az eget hasogatja.

15. Néhol a gyermekek titkon el ragadtatnak

Keresztségben fogadt hitekből ki hajtának

Mi lehet rettentőbb hit szegését ennél, mit tesz ez az Istennél.

16. Sok el vett templomok kövei kiáltanak

Mert akik bírták hallgatásra jutottanak,

Az elvevőknek nincs rájuk szükségük, Bírják fecskék, 's verebek.

17. Néhol a gyermekek utcánként kiáltoznak,

Templomba menésre torkokkal harangoznak,

Egy csengettyűvel jelt adni nem engednek tiszteltre Istennek.

18. Más bírja pénz nélkül, pénzen vett harangjukat,

Halván ezek régi harangjuknak hangjukat,

Harang helyett titkon sírnak keservesen, Jézus ez is illessen.

19. Ahol minap a föld sok kárral meg rendüle,

Az árva nép Istent imádni egybegyüle,

Isten hagyására sátort építettek

Mellyért megbüntették.

20. Ahol Isten rontott, emberek is rontanak,
Isten kő templomot, ezek kunyhót bontanak,
Nem hagyják az Istent együtt engesztelni, Ki győz csudával telni.

21. Azonban az Isten ott még földét mozgatja,
Nem volt hát a kunyhó bontás szent akarata,
Azt engesztelésül /: mint tartják :/ nem vette; sőt haragszik érette.

22. Minden nap haragszik fegyverét élesíti;
Az üldözők ellen ő jeleit készíti,
Aki csak háborúságra igyekezik, lássa mit cselekszik.

23. Lássa a pusztítás, mit nyer a pusztítással?
Az ártatlan alá való verem ásással,
Jézus Isten fia könyörögj érettünk, hogy el ne fogyjon hitünk.

24. Könyörülő Isten! Szánd meg a sokaságot,
Mely néhol széledez, és keres pusztaságot,
Hogy mint űzött madár, oly ágra szállhasson, hogy néked szolgálhasson.

25. Gyűjtsd szárnyaid alá, kik egybe nem gyűlhetnek
Könyörögj érettek, kik nem könyöröghetnek.
Te tanítsd titokba bölcsességre őket, mint igéd éhezőket.

26. Szedjed tömlőidben azok könnyhullatását,
Kik távol keresik szent igédnek hallását
Számláld meg e végre tett sok futásokat, szombati járásokat.

27. Sőt jelenj meg nekik ezután Szent Lelkeddel,
Szomorúságokat e dologért te vedd el,
Gerjettesd igéd szerelmét szívekbe, maradj meg ő lelkekben.

28. Szánd meg, kik maguk közt jeleidet nem látják,
Kik, hogy nem találnak, 's szent színedet nem látják,
Oh, lelki árváknak erős segedelmét. Légy ezek védelme.

29. Sok helyen a fiak, kenyerek el vétetett,
A tudomány kulcsa ő tőlük el rejtetett
Elvett oskoláink sírnak sok helyeken
Sok el tiltott gyermekben.

30. Isten! Te tanácsolod szent igédnek könyvében;
Tanítsd a gyermeket urának kezdetében,
Árvák közt tanácsod, hogy elő nem mehet, az embertől nem lehet:

31. Halhatatlan Ura! Mennynek, földnek, tengernek!
Ne hagyj erőt venni a halandó embernek,
Kik oskoláinkal nem teszik ezeket, gyógyítsd betegeiket.

32. Néhol templomaink a földre le dűjtettek,
Néhol utálatból, más formában öntettek,
Néhol a hely, holott isten tiszteltetett, istállóvá tétetett.

33. Néhol a szegények a házakból ki nyúltak
Melyben Sz. papjaink imádkoztak 's tanultak,
Kik mivel rút földi szemétnak tartatnak, sok helyen nem járhatnak.

34. Uram Jézus szívünk ezen it felette fáj:
Hogy idegen pásztornak fizet sok árva nyáj:
Akik legeltetést környüle nem téznek, kenyereből részt vésznek.

35. Egy héten 6 napot rendelt Isten munkára,
A nép ezt meg tartván büntetést von magára,
Mert az ember tartat igen sok ünneplést, mellyen kíván heverést.

36. Az igaz munkáért sok szegény büntetteink,
Sok szegény falatja, szájából ki vétetik

Óh Isten! Ki dolgot bízál az emberre: Mit, oh mit mondasz erre?

37. Óh Úr Jézus végyed ezeket gondolára,
Jöjjön el valaha már az az áldott óra,
Hogy félelem nélkül néked szolgálhattunk, És meg szabadulhattunk.

38. Hajtsd hozzánk, ok nélkül a tőlünk vad szíveket,
Rontsd el romlásunkra gondolt minden műveket,
Egy titkos társaság ha munkát fenségünk, Oh Isten! te légy velünk.

Róm 8,31

39. Legkedvesebb jószágunk szent hitünk és vallásunk,
Könnyebb akár mily, mint ebben kárvallásunk,
Keresztény ellenség csak ne bántsod hitünket, ám vedd el mindenünket.

40. Te pedig oh Isten! Emberek őrizője!
Lásd meg mi dolog ez, oh egek teremtője!
Szent tiszteletedre teremtél bennünket, ember ettől int minket.

41. Epeszti szívünket templomunk elvétele.
Atyánk fiainak ártalmas feltétele,
Kik, ha elnyomhatnak, azt vélik áldoznak, vesztünkről tanácskoznak.

42. E nagy méltatlanság fogyasztja életünket,
Fárasztja világi dolgainkra kedvünket.
Mint József bátyjai a kopár éhségbe; úgy nézünk ez inségbe.

43. Ezen vagyunk nekünk nappali törődésünk,
Ezt önti szívünkre éjjeli ébredésünk,
Magunkban másokkal óhajunk 's tébolygunk, Isten tudja, hogy vagyunk.

44. Könnyezéssel elegy mindennapi kenyerünk,
Szüntelen Istenhez emelt szívünk 's tenyerünk,
Uram hallgasd meg te sok könnyezésünket,
És vedd el kérésünket, ÷ keservünket.

45. Jézus fő hadnagyunk Sz. Atyád országába,
Menny be felséges királynénk belső házába,
Szószóló lelkeddel, add kegyes lelkére, végye dolgunk szívére.

46. Nagy dicsőség lenni ily árvák dajkáljának,
A királyné asszony, ki ezt vészi magát,
Bizony bé van írva az élet könyvébe, az Isten beszédébe Esa 4,9

47. Hald meg királyunknak minden kegyes kérését
Hogy halja meg ő is szegényeid kérését,
Mert e kettőt Isten, bölcsen kötött egybe, a te szent beszédedbe.

48. Az Istent illeti csak dolga a vallásnak,
Két vallásba lészünk barátai egymásnak,
Csak az egy Istennek számadói vagyunk. Egymásnak békét hagyjunk.

49. Világos Szent Péter arról való mondása,
Hogy az Isten előtt annak nagy számadása,
Ki Keresztényeket a hitért káromol
Mert reá nagy kár omol.

50. A lelkiismeret csak Istennek szolgája
Csak ő annak papja, földesura, királya,
Ember, ha urává tészí magát ennek, semmit sem hágy Istennek.

51. A kígyó és galamb ennek kettős címere,
Adta ezen címert; hitünk első mestere
Oly végre, hogy légyen jele a vallásnak, Krisztusnak higgy, nem másnak.

52. Az én hitem bizony, bizony nem eretnokség,
Távol ettől minden emberi kegyetlenség,

Emberi szeretet a veleje ennek, békét hágy ez mindennek.
53. Hitem, mint a kígyó csak magát oltalmazza,
Másra nem támad, átkozóját nem átkozza,
Szelíd, mint a galamb sértőjét keresi, midőn ember kísérti.
54. Könyvezés, könyörgés fegyver amelyhez nyúlunk,
Mind Isten, mit király előtt azzal koldulunk,
Meg hallgat az Isten, és hazánk királya, mer Isten képe 's szája.
55. És hit tarja királyt sérthetetlen felségnek,
Isten után éltét legnagyobb dicsőségnek,
Soha népe közül egy arra nem mégyen, hogy engedő ne légyen.
56. Nem vagyok eretnek: hiszek Szent Háromságot,
Jézusban keresek, lelkemnek orvosságot,
Az Istent 's az embert szívesen szeretem, szentek hitét követem.
57. Soha eretnekség ily sokra nem mehetett
Oly sok országra mint a hit ki nem léphetett,
Ha kezdetben folytatni volt lehetetlen; Ma kívánni illetlen.
58. Világ végig lesz az országon felállása,
Honnan Isten után van hitünknek forrása,
Akik mi ellenünk szavkat felemelnek, azokkal pereljének.
59. Keresztény ellenség: Gamáliélt kövessed,
Kérlek szívvel: bennem a Krisztust ne kergessed,
Elhidd: hogyha ez hit nincs a Jehovától, elenyézik magától.
60. De ha Istentől van, ember el nem bonthatja,
Külső gyakorlását jól lehet, megronthatja,
De elrejtí Isten titkos kamrájában, Abdiást barlangjába.
61. Meg vagyon még amaz kösziklák hasadéka,
Melyben nyög és piheg Jézus üzött galambja,
Hogy nem hagyják Istent félni ő honjában: Hellyt szét ama pusztába
62. Jézus jegyessedhez hittel kötött vőlegény,
Hozzad kiált 's üvölt e megfélemlert szegény,
Szedjed tömlődibe sok könnyhullatását, hald meg árvák sírását.
63. Szólj dicső királyné asszonyunk mellettünk,
Hadd jöjjön székitől irgalmas feleletünk,
Magad légy dolgunkban fő tanácsadója, oh királyok királya!
64. Hozzánk hív szolgálait, a kegyes főrendeket,
Enyhítse lelked a papi fejedelmeket,
Hogy minket, mint Krisztuséit ne bántsanak, hitünkbe ne ártsak.
65. Az áldott papságot áld meg oly kegyességgel,
Hogy ne töltse népét ellenünk gyűlölésséggel,
Szelídség lelkével töltsd bé a lelkeket, hogy ne bántsanak minket.
66. Sok ezek közt vesztünk felől magát hiteti,
Sok ő magát még az ördöggel is véteti,
Hogy mi elkárhozunk, ily módon állítja, hald meg oh lelkek atyja.
67. Egy tanítványa sem szólt így soha Krisztusnak,
Lásd meg miként szólott Péter Simon mágusnak,
Mi pedig a lelket pénzre nem becsüljük; hanem Istentől kérjük.
68. Sokaknak szájokban nevünk pogány 's eretnek,
Tanítóinkkal, mint bolondokkal nevetnek,
Boldog eleinket szörnyű mint átkozzák, hitünket bolondozzák.
69. Sok nagy urak arra adják, az eszességet.
Arra sok erőt adnak időt és költséget,
Hogy szegény fejünknek veszélyt okozzanak, bennünket kiirtsanak.
70. Csonkul ilyen módon a király szolgálatja,

Az igazra hányt tört ő magára forgatja.

Ki föld népének igyekezik kárára,

Nem néz ország javára.

71. Oh uraknak ura! Ki bírsz urak lelkével,

Áld meg urainkat hozzánk békés elmével.

Adj beléjük erántunk kegyelmességet, el tűrő kegyességet.

72. A vélünk egy terhű és törvényű községek,

Adjad uram lelkét, adjad az egyességnek,

Hogy mivel egy király birtokában élünk, békével éljen velünk.

73. Ezek csak kezdeti mi nyomorúságinknak,

Három 's négy cseppjei keserves siralminknak.

Fáj szívünk, zokogunk, kéz törve óhajtunk, Isten könyörülj rajtunk!

74. Mind ezekről ki tép, Isten, ha te nem tézessz.

Meg romlunk, ha hamar tenyeredre nem vészessz.

Csak te reád nézünk, csak hozzád óhajtunk, Isten könyörülj rajtunk!

75. Tartsd meg mi közöttünk szent igédnek világát,

Lelki esméretünk legdrágább szabadságát,

Ártatlan hitünket tégyed állandóvá, világ végig tartóvá.

76. Mi veled, Te velünk, egy frigyben szövetségünk.

Maradj meg hát Jézus, oh, maradj meg mi köztünk,

A szenvedésekben te társaid vagyunk, ne hagyj édes hadnagyunk!

77. Ne hagyj elrekedni a forrásokat tőlünk,

Melyekből bölcsesség cseppecskéit hörpölünk,

ily víz szomjúságra ne engedj hogy jussunk, Betlehemi Jézusunk.

2Sám 23,15

78. Ne hagyj elszagatni egyességünk kötelét,

Közönséges hitünk egyik bizonyos jelét,

Add meg 's tartsd meg e jót amint megígérted; sőt kínjaid közt kérted.

79. Oh, mi barátink rajtunk könyörüljete;

Siralminkban tőlünk el ne hidegedjete,

Velünk azon testnek egy tagjai vagytok, kárunkon bánkódjatok.

80. Minket kik hányatunk egy szélvész hajóban,

szerkesztett egy testben szeretettel valóban,

Hogy mi kik, egy formán vagyunk az ínségben, éljünk nagy békességben.

81. Teríts meg s' adj nekünk ujjá változott elmét,

Igaz hitünk mellé, Urunk bővebb felelmét,

Szomorúságunkkal tedd lelkünket jobbá, A jobbat állandóvá.

82. Igédet tanultasd, szerettesd jobban velünk,

Mellyért a sok búban és gyalázatban élünk,

Mint méhek, bizgatott mézünket faldossuk, éjjel nappal kapdossuk.

83. Nyomjad szíveinkbe a szeretet formáját,

A holtig hív első keresztények példáját,

Kik egymástól annál jobban szeretettek, mennél többet szenvedtek.

84. Szent tiszteletedbe adjad, hogy buzgók légyünk,

Könyörgést mindenkor jól rá hallgatva tégyünk,

Szívből, valóságból légyen éneklésünk, és szent elmélkedésünk.

85. Lásd meg, oh fő orvos! Sok lelki sebeinket,

Mert a cap 's lévita ezekért nem szán minket,

Kérjed édes hazánk földi fő bíróját, gyógyítsa sebes nyájját.

86. Fáradtak szemeink, várván a segedelmet,

Siralmink szívednek szerezzenek sérelmet,

Belső részeid rajtunk meg induljanak, kezeid ki nyúljanak.

87. Tekints reánk a sok árvákért, özvegyekért,
A számtalan ezer, ártatlan kisdedekért,
Főképpen magadért, és te szent nevedért, ránk áradott véredért.
88. Ne vedd ki kisdedink szájából igéd tejét,
Ne kopaszítsd meg a Sion feje tetejét,
Ne vedd el tőlünk az igazság sisakját, szegény fejünk oltalmát.
89. Tartsd meg e hazában mind két szemed világát,
A két collegium tanuló társaságát,
A zsinagógákba támaszsz építőket, főrendű embereket.
90. Járd el a Sionnak minden ő hajlékait,
Hintsd meg kisebb 's nagyobb oskoláink ajtait,
Oh meg áldoztatott húsvéti bárányunk!
véred légyen oltalmunk.
91. Ha pedig elejénd szent felséged tetszése,
Hogy hitünkért légyen éltünknek szenvedése,
Oh Jézus vigasztalj bennünket példáddal, a te sok fájdalommal.
92. Kereszt viselés volt a te egész életed,
Semmi kintól tested 's lelked nem kíméltetted.
Üldözést szenvedtél mihellyen születél, halálig üldöztetél.
93. Kívánod, hogy mi is e keresztet felvegyük,
És szent fellegednek híven utána vigyünk,
És gyalázatodat hordozván kövessünk, hogy barátid lehessünk.
94. Mennyországra az út ínség és nyomorúság,
Örömdre vivő eszköz a szomorúság,
Szegénység, siralom, ínség, üldöztetés, a boldoggá tétel.
95. Ezt hagyta a Jézus Testamentomban nekünk,
Hogy e világban lész nyomorúságos székünk,
Krisztus népe jele, nem földi boldogság; mert nem világi ország.
96. Keskeny út amelyen adatik a boldogság,
Sztintén a kapuig tart pedig a szorosság,
Fohászokdjunk tehát mind a vérig 's végig, mind a jutalmas édig.
97. A mi szenvedésünk, mint az árnyék múlandók,
A nagy dicsőséghez ingyen fen hasonlandók.
Bizony bizony akik minket kesergetnek a Jézushoz kergetnek.
98. Ezekből esmérjük legjobban e világot,
Ezek kivantattyák velünk a Mennyországot,
Ezek a Krisztusnak rajtunk bélyegei, szerelmes pecsétjei.
99. Jövel ezért Uram Jézus segítségünkre,
Erősíts, és nem lép szent keresztet terhünkre,
Kisértetüdbe adjad, hogy örvendjünk, hogy arra méltók légyünk.
100. Segíts, hogy a nemes harcot meg harcolhassuk,
Pályánkat megfussuk, hitünket megtarthassuk,
végre add meg az igazság koronáját, az angyalok mannáját.

Vége M. R.

Amikor, maradványaim
s a hírvöl lehet mássa
öröfamiájokot, zese
va valo élészet, és min
Ezer képezt én is v
öl tudhatod fe' jegy
kében, és be íróm e
eddig valo folyafá
int adamer vrel s
gy gyermekeimre p
eleimre inditerese
al adjam, hogy meg k
és hol légyener igaz
val' attól dől

